

Nederlands contactorgaan van de Duitse motiefgroep Ornithologie met een bijdrage uit België. Contactpersonen: Gerard Kolman en Peter van Nies. Eerstgenoemde int de contributie van de Ned. (en ev. Belgische leden) en redigeert dit orgaan. Tel. 0486-473868. E-mail: gajkolman@home.nl. Website van de MGO (Peter van Nies) www.MG-O.de

Contactbrief no 80 februari 2011 (met uitnodiging voor ongebruikelijke contactdag!!)

Contributie 2012

Tot op heden 14 februari mis ik nog van **twee** leden de contributie. Ik heb alle mogelijke moeite gedaan om de twee leden te bereiken maar het lukt me tot nu niet om de bijdrage binnen te krijgen.

Site

Van ons oud- en gewaardeerd lid Mike Hirschler ontving ik het volgende berichtje:

Gerard,

Hierbij een Spaanse blog over vogelpostzegels. Wellicht zijn er geïnteresseerden in de club.

<http://www.sellosdeaves.blogspot.com/>

Groet,

Mike

UITNODIGING voor de bijeenkomst op ZATERDAG 10 MAART 2012

Vogelrevalidatiecentrum Zundert Luiterdweg 36

Inderdaad, u ziet het goed: deze keer verlaten we het vertrouwde adres in de Meern. Tijdens de vorige contactvergadering werd, niet voor de eerste keer, gebrainstormd hoe we meer leden konden interesseren voor de halfjaarlijkse samenkomst en dat liefst tegen lagere kosten.

Een andere plaats, mogelijk ook minder centraal gelegen, keuze voor een excursie naast of in plaats van een lezing....

Zaterdag 10 maart is de aftrap.

Helaas kon het aanbod van Cees Slokkers voor de samenkomst in Steenberg met daaraan gekoppeld een excursie naar de Dintelse gorzen door omstandigheden geen doorgang vinden. Na intensief overleg tussen enkele leden en zoeken naar alternatieven vonden we voor deze dag onderdak bij het vogelrevalidatiecentrum Zundert.

Voor enkele leden wat dichterbij, voor andere juist verder weg. Een volgende maal misschien noordelijker? Meer informatie over het centrum en de werkzaamheden zijn te vinden op www.vrczundert.nl.

Er is een mogelijkheid om een lunch te bestellen: een kop soep en 2 broodjes ham en/of kaas kost euro 7,-. Aansluitend aan het centrum is er een grote tuin met vijver en o.a. volières, uitwen- en opvang-kooien voor de aangeboden en te verzorgen vogels.

Het programma ziet er als volgt uit.

10.15 uur opening door Gerard Kolman

10.30 uur mededelingen en terugblik door o.a.

Gerard Kolman, Peter van Nies, deelnemers aan tentoonstellingen

11.00 uur interactieve presentatie door Niko van Wassenhove

Niko van Wassenhove heeft aangeboden een interactieve presentatie te geven met behulp van zijn kaders Steenarend, Slechtvalk, Flamingo's, Ruigpoothoenders en Sternes. Een gevarieerd aanbod aan vogels en vogelsoorten. Leuk om van tevoren zelf al wat achtergronden uit te pluizen. Niko zal niet alleen willen stilstaan bij de vogels op zich, maar vooral met de aanwezigen van gedachten willen wisselen over de presentatie in tentoonstellingskaders. Wellicht resulteert dit in aanvullingen of andere ideeën. Dubbel leerzaam: verbreden en verdiepen van kennis van vogels en van filatelie. Dat alleen al is een reis richting het zuiden waard.

13.00 uur lunch-pauze en gelegenheid tot een rondwandeling door de tuin

Wilt u uw lunchbestelling aub. **voor dinsdag 6 maart** doorgeven via ahsanden@hetnet.nl of via 076-5878432. Graag na de lunch bij Hans afrekenen met gepast geld.

Koffie en andere drankjes te bestellen en af te rekenen bij de bar.

14.00 uur Gelegenheid tot ruilen

16.00 uur Afsluiting

Voor die treinreiziger die naar Zundert wil bestaat de mogelijkheid van een lift vanaf station Breda.

We hebben max. 4 plaatsen beschikbaar. Neem tijdig contact op met Hans van der Sanden.

Hieronder volgt nog een artikel van Peter van Nies over de Zilvermeeuw.

Zilvermeeuw (*Larus argentatus*)

Vanwege het zilveren jubileumjaar van het blad Thema van de NVTF, leek het me wel toepasselijk om een “zilveren” vogel te behandelen. Nou zijn er niet zoveel “zilveren” vogels in Nederland, dus de keus is beperkt. Een van hen is de Zilvermeeuw, normaal een vogel van de zee (Afb. 1), maar in deze tijd van het jaar kunnen we hem tot diep in het binnenland aantreffen.

Afb. 1

Afb. 2

In zijn Latijnse naam komen we dat zilver al tegen: *argentatus* betekent niets anders dan “verzilverd”. Een betere naam hadden ze niet kunnen bedenken want zijn vleugels zijn grotendeels zilvergrijs van kleur (Afb. 2), en als we hem te zien krijgen, dan valt die kleur het meest op. Duitsers, Fransen en Spanjaarden is dat eveneens opgevallen, getuige het feit dat ook zij datzelfde zilver in hun benaming hebben opgenomen, namelijk Silbermöwe, Goéland argenté respectievelijk Gaviota argétea. De Engelsen vormen met hun Herring-Gull (Afb. 3) oftewel Haringmeeuw een uitzondering. Voor ons is deze naam

Afb. 3

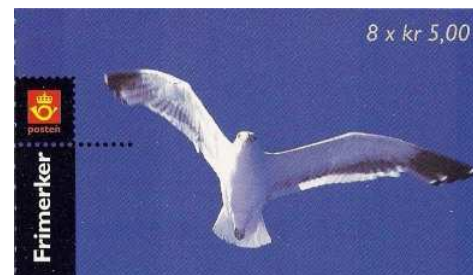
bovendien verwarrend, want ook in Duitsland hebben ze een Haringmeeuw, die daar natuurlijk Heringsmöwe genoemd wordt.

Afb. 4

We hebben het dan over onze Kleine Mantelmeeuw (Afb. 4) die overigens zeer nauw verwant is aan de Zilvermeeuw. Zo nauw zelfs, dat er regelmatig kruisingen (hybrides) tussen de beide soorten worden waargenomen.

De Zilvermeeuw is een veel voorkomende, grote meeuw met een krachtige snavel. De kop (in de winter gestreept), onderzijde en staart zijn wit en de bovenkant van de vleugels is dus grijs, variërend van licht- tot

Afb. 5

donkergrijs, met zwarte vleugelpunten (Afb. 5). De gele snavel vertoont een rode vlek onder aan de voorzijde. De poten zijn rose, een belangrijk verschil

Afb. 6

met de Kleine Mantelmeeuw, die gele poten heeft. Doordat ze voorzien zijn van zwemvliezen (Afb. 6), zijn het ook uitstekende zwemmers. Jonge vogels hebben nog niet die uitgesproken kleuren. Naarmate ze ouder worden, gaan ze wel steeds meer op hun ouders lijken, maar het duurt vier jaar voordat ze het volwassen kleed dragen. Tot het zover is, zien ze er overwegend grijsbruin uit met lichte vlekken en zwarte slagpennen en staartveren. De mannetjes zijn doorgaans iets groter dan de vrouwtjes, iets dat vooral opvalt als ze paarsgewijs bij elkaar staan (Afb. 7).

Afb. 7

Afb. 8

In de zomer zien we ze voornamelijk langs de kust (Afb. 8, een echte zeemeeuw), maar in de winter, als er veel noordelijke vogels bijkomen, kunnen we ze ook met grote regelmaat in het binnenland langs de grote rivieren, bij meren en op vuilstortplaatsen aantreffen.

Het zijn echte alleseters; langs de kust (Afb. 9) staan krabben, zeesterren en vissen op hun menu. Ook regenwormen, insecten en schelpdieren worden gegeten, mosselen bijvoorbeeld. Ze laten de schelpen op een harde ondergrond vallen zodat de inhoud gegeten kan worden. Jonge vogels moeten dit nog leren. Kokkels worden door trappelbewegingen losgeweekt uit het slijk en vervolgens gegeten. Deze trappelbewegingen gebruikt hij ook om regenwormen uit de grond te lokken, vaak zie je ze zo met meerdere exemplaren bij elkaar op een grasveld staan (Afb. 10).

Afb. 9 Sonderkarte für das Winterhilfswerk

Afb. 10

Afb. 12

Daarnaast zijn het ook afvaleters: ze schooien rond in binnensteden en op vuilstortplaatsen en volgen schepen voor overboord gegooid hapjes (Afb. 11). Overall waar maar wat te halen valt tref je ze aan (Afb. 12), waarbij ze het zich soms erg gemakkelijk maken door voedsel van andere vogels te stelen. Vaak eten ze zóveel, dat ze nog nauwelijks meer kunnen lopen: een soort voorzorgsmaatregel voor tijden dat er niet of onvoldoende gefourageerd

Afb. 11

kan worden door slechte weersomstandigheden. In de broedtijd deinzen ze er niet voor terug om eieren en jongen van andere vogels te verslinden, en in een onbewaakt ogenblik zullen zelfs de jongen van hun burens eraan gaan! Hun uitwerpselen en braakballen bemesten de duingrond en zijn daarmee bevorderlijk voor een goede plantengroei. Om die reden kregen de Zilvermeeuwenkolonies op de Duitse Waddeneilanden Borkum en Langeroog al in 1875 een beschermde status (Afb. 13).

Afb. 13

Ze broeden meestal in kolonies in het duingebied en op rotsen aan de kust, maar sinds de zestiger jaren vind je steeds vaker nesten op daken in de steden, waarschijnlijk om predatie van o.a. de vos te vermijden (Afb. 14). Het nestelen wordt voorafgegaan door een levendige baltsceremonie, waaronder het paarsgewijs met gebogen kop "miauwend" rondlopen en "kokhalzen" bij het toekomstig nest. Bij de baltsroep wordt de kop schuin naar voren gestrekt en worden harde kreten uitgestoten. Er zijn overigens wel 18 verschillende roepen bekend (Afb. 15), waarvan de meeste het groepsleven reguleren. Zilvermeeuwen zijn plaatstrouw en kunnen hetzelfde kuiltje jaren achter elkaar gebruiken als nest. Dit nest varieert van een eenvoudig kuiltje in het zand tot een uitgebreid bouwsel van allerhande, voornamelijk plantaardige, materialen. Beide ouders bebroeden (Afb. 16) de, meestal drie, eieren, die na iets minder dan een maand uitkomen. De jongen behoren tot de categorie "nestvlieders" wat wil zeggen dat ze na het uitkomen het nest al snel verlaten. Toch blijven ze, afhankelijk van de lokatie, nog kortere of langere tijd in de buurt van het nest, waarbij ze beschermd worden

Afb. 15

Afb. 14

Afb. 16

Afb. 17

door één van de ouders. Die voorkomt daarmee dat de jongen als voedsel dienen voor de jongen van soortgenoten.

Zodra de andere ouder terugkomt van zijn voedseltocht, zullen de jongen om voedsel beginnen te bedelen. Ze doen dat door de snavel van de oudervogel aan te tikken, daartoe gestimuleerd door de helderrode vlek op diens ondersnavel (Afb. 17). Dan pas braakt deze het voorverteerde voedsel op. Je houdt het niet voor mogelijk, maar ze herkennen elkaar in de kolonie door het unieke geluid dat iedere vogel kennelijk heeft! Na zes tot zeven weken zijn

de jongen vliegvlug, maar ze worden nog gedurende 3 tot 4 weken door de ouders bijgevoerd.

Zilvermeeuwen kunnen erg oud worden: de gemiddelde leeftijd wordt geschat op 13,5 jaar maar het record ligt op 36 jaar.

Het aantal broedparen in Nederland werd in het jaar 2002 geschat op 62.000 tot 67.000 paren. Aangezien er de laatste 20 jaar sprake is van een negatieve trend, zal het aantal nu eerder in de buurt van de 55.000 liggen.

Peter van Nies (met dank aan Agnes van der Sanden)